

Projekt „Specjaliści Partnerstwa Lokalnego i Ekonomii Społecznej w powiatach:
biłgorajskim, tomaszowskim, janowskim, zamojskim ziemskim i zamojskim grodzkim” nr POKL.07.02.02-06-095/09
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Materiały wypracowane przez uczestników
na I Tomaszowskim Powiatowym Warsztacie:
Rozwój Partnerstwa Lokalnego na rzecz Ekonomii Społecznej
pt.: Diagnoza składników środowiska społeczno
– gospodarczego Powiatu Tomaszowskiego**

**w dniu 7 września 2011 roku
w sali konferencyjnej „B” Starostwa Powiatowego
w Tomaszowie Lubelskim, ul. Lwowska 68,
22-600 Tomaszów Lubelski**

w ramach projektu „Specjaliści Partnerstwa Lokalnego i Ekonomii Społecznej w powiatach:
biłgorajskim, tomaszowskim, janowskim, zamojskim ziemskim i zamojskim grodzkim”
nr POKL.07.02.02-06-095/09
współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Organizatorzy warsztatów:

**Międzynarodowe Centrum Partnerstwa Partners Network w Krakowie
– Wnioskodawca Projektu**

Wschodni Klub Techniki i Racjonalizacji w Zamościu – Partner Projektu

Patronat i współorganizacja:

Starosta Tomaszowski

Burmistrz Miasta Tomaszów Lubelski

Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Lubelskim

**Specjalistki i Specjaliści Partnerstwa Lokalnego i Ekonomii Społecznej
– uczestnicy projektu**

Biuro Projektu Wnioskodawcy: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 609-300-242, 609-167-099, 609-300-408, e-mail: SpecjalisciPLiES@partners.net.pl

Biuro Projektu Partnera: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 84/ 639 50 62, e-mail: biuro@wktir.eu

Projekt „Specjaliści Partnerstwa Lokalnego i Ekonomii Społecznej w powiatach:
biłgorajskim, tomaszowskim, janowskim, zamojskim ziemskim i zamojskim grodzkim” nr POKL.07.02.02-06-095/09
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Uczestnicy warsztatów, którzy w dniu 7 września 2011 roku wypracowali materiały
dotyczące diagnozy społeczno – gospodarczej:**

Agata Zakrzewska,	Jan Zgardziński,
Agnieszka Gitner,	Janina Łasocha,
Alicja Gozdek,	Janusz Bałabuch,
Andrzej Adamek,	Jarosław Chromiec,
Andrzej Bzowski,	Joanna Przednowek,
Andrzej Mandziuk,	Jolanta Niedźwiedzka,
Anna Kołaszewska,	Justyna Pitura,
Anna Pastuszek,	Kamil Łęcki,
Anna Rechulicz,	Katarzyna Kyć,
Arkadiusz Borek,	Marcin Rechulicz,
Bogumiła Mochał,	Marek Żyła,
Bogusława Bartecka-Kurek,	Michał Basiński,
Bożena Krajcarz,	Monika Szczepaniuk,
Celina Koperwas,	Ryszard Łęcki,
Elżbieta Drzewosz,	Ryszard Ostrówka,
Ewa Kielar,	Stanisław Krawczyk,
Grażyna Tucka,	Stanisława Wojciechowska,
Grzegorz Morlewski,	Wioletta Grabek,
Iwona Sereda,	Wioletta Salita,
Jadwiga Lal,	Zdzisław Wojnar
Jadwiga Pizun,	

Biuro Projektu Wnioskodawcy: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 609-300-242, 609-167-099, 609-300-408, e-mail: SpecjalisciPLiES@partners.net.pl

Biuro Projektu Partnera: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 84/ 639 50 62, e-mail: biuro@wktir.eu

Projekt „Specjaliści Partnerstwa Lokalnego i Ekonomii Społecznej w powiatach:
biłgorajskim, tomaszowskim, janowskim, zamojskim ziemskim i zamojskim grodzkim” nr POKL.07.02.02-06-095/09
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiały wypracowane przez grupę 1

DOSTĘP DO KAPITAŁU FIRM, PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH, PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ, INSTYTUCJI, ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH Z POWIATU

Problemy w tym zakresie	Zasoby własne, co mamy w tym zakresie
– za mały kapitał – zbyt duże uwarunkowania przy uzyskaniu kredytu – problemy w pozyskiwaniu poręczycieli – niewielka ilość podmiotów udzielających dotacji, kredytów – niewystarczająca wiedza o możliwościach pozyskania funduszy – biurokracja w pozyskiwaniu środków unijnych (załączniki, zaświadczenia - trudność w tworzeniu biznes planów) – zbyt mała ilość specjalistów wspierających	– środki pozyskiwane przez Powiatowy Urząd Pracy, jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia (unijne, krajowe) – biuro porad prawnych – organizacje, które szkolą w tym zakresie: ▪ Fundacja Rozwoju Lubelszczyzny ▪ Agencja Rozwoju Roztocza ▪ Lokalna Grupa Działania Roztocze Tomaszowskie ▪ Lokalna Grupa Działania G6 ▪ banki, instytucje pożyczkowe
Potrzeby w tym zakresie	Nasze okienka okazji do wykorzystania, nasze propozycje rozwiązań do wykorzystania przez mieszkańców powiatu
– zwiększenie dostępności do kapitału – uproszczenie procedur w pozyskiwaniu funduszy unijnych i krajowych – obniżenie oprocentowania kredytów – zwiększenie ilości środków – szkolenia w zakresie pozyskiwania środków – zwiększenie ilości instytucji pożyczkowych na uproszczonych warunkach	– przygotowanie terenów dla inwestorów w podstrefie ekonomicznej „TSSE-WISŁOSAN” (uzbrojenie, przygotowanie przetargu) – wykorzystanie potencjału turystycznego i rolniczego Roztocza – większe wykorzystanie funduszy, środków – OZE

Biuro Projektu Wnioskodawcy: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 609-300-242, 609-167-099, 609-300-408, e-mail: SpecjalisciPLiES@partners.net.pl

Biuro Projektu Partnera: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 84/ 639 50 62, e-mail: biuro@wktir.eu

Projekt „Specjaliści Partnerstwa Lokalnego i Ekonomii Społecznej w powiatach:
biłgorajskim, tomaszowskim, janowskim, zamojskim ziemskim i zamojskim grodzkim” nr POKL.07.02.02-06-095/09
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiały wypracowane przez grupę 2

ŚRODOWISKO GOSPODARCZE I PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH, PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ, ŚRODOWISKO INSTYTUCJI LOKALNYCH I III SEKTORA

Problemy w tym zakresie	Zasoby własne, co mamy w tym zakresie
- Natura 2000 - słabe umiejętności pozyskiwania środków - wysokie bezrobocie - brak dużych zakładów pracy - brak infrastruktury kolejowej - deficyty drogowe - stereotypowe myślenie Polski „B” - niskie dochody na 1 mieszkańca - migracja, emigracja - tereny po PGR - duży odsetek osób z wykształceniem podstawowym - brak wykwalifikowanych specjalistów - brak stabilnego rynku finansowego (skoki walut, oprocentowanie kredytów) - mała aktywność społeczna mieszkańców - konkurencyjność firm (lokalne nasycenie rynku) - słaba informatyzacja	- stowarzyszenia - firmy z dużym potencjałem (Natura, Bracia Mrozik, SVZ, UREN Łaszczów, Roztocze, SŁAWEX, Wrębiak & Witkowski, przedsiębiorstwa prywatne - ponad 6 tys.) - szkolnictwo wyższe, średnie - agroturystyka, dobra baza turystyczna - Natura 2000 - Zakład Aktywności Zawodowej Przeworsk, Środowiskowy Dom Samopomocy Szarowola, Klub Integracji Społecznej - Tomaszów Lubelski, Warsztat Terapii Zajęciowej Tomaszów, Dom Pomocy - Tyszowce, Muratyn 200 zakładów publicznych (Ośrodek Pomocy Społecznej, biblioteki, szkoły) - Ochotnicza Straż Pożarna - środki unijne - Specjalna Strefa Ekonomiczna - Kluby Sportowe - Zespoły Pieśni i Tańca - Koła Gospodyń Wiejskich - infrastruktura - Parki Krajobrazowe - Grzęda Sokalska - Roztocze - zabytki (Cerkwie, Kościoły,) - Muzeum Miejskie Pamięci Bełzec - przejście graniczne
Potrzeby w tym zakresie	Nasze okienka okazji do wykorzystania, nasze propozycje rozwiązań do wykorzystania przez mieszkańców powiatu
- szkolenia - współpraca organizacji, samorządu i przedsiębiorstw - specjaliści - sponsorzy - inwestorzy	- czyste środowisko - zdrowa żywność, dania regionalne, wyroby - cisza, spokój - trasy rowerowe, rolkowe, narciarskie - wyciąg narciarski - położenie transgraniczne powiatu

Biuro Projektu Wnioskodawcy: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 609-300-242, 609-167-099, 609-300-408, e-mail: SpecjalisciPLIES@partners.net.pl

Biuro Projektu Partnera: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 84/ 639 50 62, e-mail: biuro@wktir.eu

Projekt „Specjaliści Partnerstwa Lokalnego i Ekonomii Społecznej w powiatach:
biłgorajskim, tomaszowskim, janowskim, zamojskim ziemskim i zamojskim grodzkim” nr POKL.07.02.02-06-095/09
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

– miejsca pracy – większe nakłady na informatyzację – potrzeby rozwoju instytucji gospodarki społecznej – zmniejszenie bezrobocia – inwestycje w ochronę środowiska	– otwarcie na turystów (trasa po zabytkach architektury drewnianej) – spływy kajakowe – linia Mołotowa (bunkry, system obronny) – Grodzisko Czerwień – Rekonstrukcja Bitwy pod Tomaszowem – pokoje do wynajęcia, agroturystyka – stanowisko archeologiczne – cykliczne imprezy kulturalno-folklorystyczno-sportowo-historyczne (Dni Tomaszowa, Jarmark św. Wawrzyńca, Bitwa pod Tomaszowem)
---	---

Biuro Projektu Wnioskodawcy: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 609-300-242, 609-167-099, 609-300-408, e-mail: SpecjalisciPLiES@partners.net.pl

Biuro Projektu Partnera: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 84/ 639 50 62, e-mail: biuro@wktir.eu

Projekt „Specjaliści Partnerstwa Lokalnego i Ekonomii Społecznej w powiatach:
biłgorajskim, tomaszowskim, janowskim, zamojskim ziemskim i zamojskim grodzkim” nr POKL.07.02.02-06-095/09
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiały wypracowane przez grupę 3

INFRASTRUKTURA FIRM, PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH, PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ, INSTYTUCJI I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH Z POWIATU

Problemy w tym zakresie	Zasoby własne, co mamy w tym zakresie
– sieć dróg i stan ich utrzymania - właściciele, koordynacja – brak ścieżek rowerowych – powiat objęty tylko w 30% kanalizacją – słabo rozwinięta sieć gazociągowa – słaby dostęp do Internetu – szczególnie na terenie wiejskim – przestarzałe linie energetyczne – wysypiska śmieci – brak!!! – utrudnione dostęp do przedszkoli, żłobków, szkół- szczególnie tereny wiejskie – brak basenu - całorocznej pływalni – brak placów zabaw - środowisko wiejskie – brak szerszej dostępności do edukacji kulturalnej – kalendarz imprez gminny – zbyt mało punktów w zakresie doradztwa, pomocy prawnej- bezpłatnych dla ubogich – trudny dostęp do specjalistycznych usług medycznych – brak obwodnicy Tomaszowa Lubelskiego – brak dostępności do służb bezpieczeństwa publicznego na terenie wiejskim np. komisariat czynny do 15.00	– sieć dróg powiatowych i gminnych, krajowych i wojewódzkich – wodociągi, kanalizacja miasta – ośrodki zdrowia i podstawowa opieka medyczna – niewykorzystane obiekty (świetlice wiejski, szkoły) – świetlice środowiskowe, obiekty sportowe – ośrodki Pomocy Społecznej – UTW – KGW – OSP – stowarzyszenia – stoki narciarskie, zalewy, trasy narciarskie, trasy biegowe i rowerowe – baza noclegowa
Potrzeby w tym zakresie	Nasze okienka okazji do wykorzystania, nasze propozycje rozwiązań do wykorzystania przez mieszkańców powiatu
– koordynacja utrzymania i budowy sieci dróg – budowa ścieżek rowerowych – modernizacja sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, energetycznej – wprowadzenie taniego dostępu do Internetu – budowa powiatowego wysypiska śmieci – uruchomienie prywatnych przedszkoli, żłobków itp. – budowa basenu- zwiększenie dostępności do edukacji kulturalnej, wykorzystanie obiektów itp. – opracowanie powiatowego kalendarza imprez, podjęcie współpracy między ośrodkami kultury w powiecie – zorganizowanie na terenie gmin spotkań z doradztwem prawnym	– przekazanie części zadań dla organizacji społecznych i osób fizycznych – przedszkola, świetlice, imprezy kulturalno-sportowe – wspólne działania związane z budową powiatowego wysypiska śmieci – stworzenie Centrum Kulturalnego, którego zadaniem byłaby współpraca szeroko rozumiana między ośrodkami kultury, samorządami itp. – „BIAŁE NIEDZIELE” – zorganizowanie punktów konsumpcyjnych na terenie powiatu – opracowanie charakterystycznego produktu dla powiatu tomaszowskiego

Biuro Projektu Wnioskodawcy: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 609-300-242, 609-167-099, 609-300-408, e-mail: SpecjalisciPLIES@partners.net.pl

Biuro Projektu Partnera: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 84/ 639 50 62, e-mail: biuro@wktir.eu

Projekt „Specjaliści Partnerstwa Lokalnego i Ekonomii Społecznej w powiatach:
biłgorajskim, tomaszowskim, janowskim, zamojskim ziemskim i zamojskim grodzkim” nr POKL.07.02.02-06-095/09
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiały wypracowane przez grupę 4

KAPITAŁ LUDZKI FIRM, PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH, PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ, INSTYTUCJI I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W POWIECIE

Problemy w tym zakresie	Zasoby własne, co mamy w tym zakresie
– mała ilość specjalistów – słaba motywacja i chęć do pracy – biurokracja – zbyt duża pomoc socjalna państwa – nepotyzm rodzinny i polityczny – niski poziom kompetencji – małe możliwości awansu – migracja młodzieży do szkół – brak więzi społecznych (sąsiedzkich) – stereotypy – często zmieniające się przepisy prawne – niski poziom wykształcenia kadry zarządzającej – wypalenie zawodowe	– dzieci, młodzież – emerycie, renciści – studenci – organizacje pozarządowe – liderzy społeczni – więzi rodzinne
Potrzeby w tym zakresie	Nasze okienka okazji do wykorzystania, nasze propozycje rozwiązań do wykorzystania przez mieszkańców powiatu
– uproszczona procedura zatrudniania pracowników – większa liczba liderów społecznych – integracja pracowników z firmą – wdrażanie dobrych praktyk – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – większa otwartość społeczna	– oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży dostosowana do potrzeb lokalnych przedsiębiorców i instytucji – wspieranie przedsiębiorstw – rozwój infrastruktury – wzrost roli Kościoła w kształtowaniu odpowiednich postaw społecznych – pozyskiwanie środków na cele kształcenia Kapitału Ludzkiego

Biuro Projektu Wnioskodawcy: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 609-300-242, 609-167-099, 609-300-408, e-mail: SpecjalisciPLIES@partners.net.pl

Biuro Projektu Partnera: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 84/ 639 50 62, e-mail: biuro@wktir.eu

Projekt „Specjaliści Partnerstwa Lokalnego i Ekonomii Społecznej w powiatach:
biłgorajskim, tomaszowskim, janowskim, zamojskim ziemskim i zamojskim grodzkim” nr POKL.07.02.02-06-095/09
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiały wypracowane przez grupę 5

JAKOŚĆ ŻYCIA W POWIECIE – FIRM, PRZEDSIĘBIORSTW, INSTYTUCJI I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Problemy w tym zakresie	Zasoby własne, co mamy w tym zakresie
– brak ofert edukacyjnych powiązanych z potrzebami rynku pracy – ograniczona ilość ścieżek rowerowych – nie są połączone w sieć – za mało atrakcji sportowych – basen, stoki narciarskie, lodowiska – słaba promocja produktów i terenów regionalnych – słaba/zła infrastruktura drogowa i informacyjna – godziny otwarcia atrakcji turystycznych, sklepów – wysokie koszty utrzymania firm przy wyższej stopie życiowej społeczności lokalnej – ubogie i starzejące się społeczeństwo – odległość od aglomeracji miejskich – niski poziom nauczania – mała ilość wykwalifikowanej kadry – za mało doradztwa w zakresie tworzenia i prowadzenia firm – zbyt wysoka biurokracja – migracja mieszkańców – brak inwestora	– zasoby ludzkie: dzieci, młodzież, niepełnosprawni, emeryci, renciści, ludzie w wieku produkcyjnym – czysta woda, powietrze, baza agroturystyczna „Roztocze” i ekologiczna żywność – bezpieczeństwo i spokój – parki krajobrazowe, zabytki, ścieżki rowerowe, rezerваты, flora i fauna, grzyby – korzystne położenie geograficzne – bliskość granicy państwa – duża konkurencyjność usług, sklepów (ciucholandy) – powstawanie organizacji pozarządowych – organizacja imprez rekreacyjno-sportowo-kulturalno-patriotycznych – tworzenie się grup nieformalnych promujących region (zespoły, kluby) – niższe koszty budowy mieszkań z uwagi na tańsze usługi – większa dbałość o otoczenie zewnętrzne – gościnność, klimat życzliwości, serdeczności, mniejsze tempo życia – strefa ekonomiczna
Potrzeby w tym zakresie	Nasze okienka okazji do wykorzystania, nasze propozycje rozwiązań do wykorzystania przez mieszkańców powiatu
– powiązanie oferty edukacyjnej z potrzebą rynku pracy – organizacja praktyk zawodowych zachęcających do marki danego zawodu – reformy w oświacie wpływające na ograniczenie stopnia bezrobocia – rozwój infrastruktury drogowej i informacyjnej – pozyskanie inwestorów (portal informacyjno-promocyjny) – budowa obwodnicy – zmniejszenie kosztów utrzymania firm (ulgi, preferencje ze strony Państwa) – doradcy, wyspecjalizowana kadra	– zakładanie stowarzyszeń promujących wspólne działania – współpraca Samorządów z Organizacjami powiatów dotycząca promocji (Roztocza wraz z Przedsiębiorcami) – profesjonalizacja usług agroturystycznych (przewodnik, banery, strony internetowe, parkingi z zapleczem socjalnym, broszury informacyjne, bezpłatne gazety lokalne, TV na terenie całego powiatu)

Biuro Projektu Wnioskodawcy: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 609-300-242, 609-167-099, 609-300-408, e-mail: SpecjalisciPLIES@partners.net.pl

Biuro Projektu Partnera: 22-400 Zamość, ul. Piłsudskiego 33, tel. 84/ 639 50 62, e-mail: biuro@wktir.eu